

PIOTR BUDZYŃSKI
(UNIWERSYTET ŁÓDZKI)

WSTĘP

Wśród licznych aforyzmów na temat wojny, do najsłynniejszych należy ten wygłoszony przez Carla von Clausewitza: *Wojna to kontynuacja polityki, tyle że innymi środkami*. Nawet jeśli nie do końca zgodzimy się z tym cynicznym stwierdzeniem, to nie sposób zaprzeczyć, że na przestrzeni dziejów (a poniekąd i dzisiaj) te dwie dziedziny pozostawały nierozzerwalnie splecione.

Chociaż, jak powszechnie wiadomo *inter arma silent musae*, niewiele jest tematów, które równie silnie inspirują podopiecznych towarzyszek Apollona, jak właśnie wojna, władza czy polityczne intrygi. Ci, którzy poświęcili swe życie Klio, nie stanowią tu wyjątku. Dość przywołać dwóch ojców historiografii: Herodota i Tukidydesa oraz ich wiekopomne dzieła, w przeważającej części poświęcone właśnie tej tematyce.

Idąc za tym przykładem, oddajemy w Państwa ręce tom zawierający szesnaście szkiców poświęconych szeroko pojętej historii wojskowej i politycznej.

Otwiera go tekst Macieja Dawczyka, poświęcony relacjom bizantyńskiego wodza i dostojnika Narzesa z Longobardami, na terytorium średniowiecznej Italii.

W kręgu mediewistyki pozostaje także następne studium, autorstwa Moniki Pietranik, opowiadające o Hugonie, pełniącym specyficzną funkcję *rex associatus* u boku swojego ojca Roberta Pobożnego.

O średniowiecznym władcy, Adolfie, hrabim Holsztynu, pisze Michał Pychowski, przybliżając jego postać w kontekście przygotowań do krucjaty połabskiej.

Następne dwa teksty dotyczą już historii nowożytnej, a konkretnie dziejów Anglii i jej monarchów. Katarzyna Walczyk opisała małżeństwa królowej Marii Tudor, zaś Magdalena Makówka przybliżyła panowanie Filipa Habsburga, jedyne go władcy Albionu pochodzącego z tej austriackiej dynastii.

Kolejne opracowanie opowiada o znacznie późniejszych wydarzeniach, jednak bardzo odległych w sensie geograficznym. Arkadiusz Bożejewicz prezentuje w nim bitwę pod Kamieńcem Podolskim stoczoną w 1633 r. na dalekich kresach Rzeczypospolitej.

O politycznych następstwach późniejszego o prawie dwa stulecia boju pod Marengo i jego wpływie na stosunki francusko-austriackie pisze natomiast Michał Balogh.

Działań zbrojnych ani wielkiej polityki nie znajdziemy za to w kolejnym opracowaniu autorstwa Jarosława Kobusa, poświęconym ucieczkom i dezercjom z pruskiej twierdzy Wisłoujście w pierwszej połowie XIX w.

Następnie czytelnik znajdzie studium Oskara Olejnika poświęcone początkom Polskiej Partii Socjalistycznej w zaborze pruskim i wpływowi tzw. grupy londyńskiej na ten proces.

Kolejne sześć tekstów dotyczy historii XX stulecia. Tę część tomu rozpoczyna opracowanie Antoniny Pawłowskiej, prezentujące mało znane zagadnienia związane z taktyką i ekwipunkiem Irlandzkiej Republikańskiej Armii.

Po nim następują rozważania Jędrzeja Bończaka poświęcone reakcji prasy łódzkiej na ogłoszenie deklaracji Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Dwa kolejne studia dotyczą niełatwych dziejów Polski w okresie wprowadzania systemu komunistycznego na ziemiach polskich czy też jak mówiono kiedyś, *utrwalania władzy ludowej*. O zbrodniach popełnionych przez Armię Czerwoną i NKWD na Polakach w trakcie tzw. obławy augustowskiej pisze Patryk Basiński, zaś Igor Niewiadomski prezentuje propagandowy wizerunek Tygodnia Ziemi Odzyskanych i Tygodnia Ziemi Zachodnich w ujęciu ogólnopolskiej prasy związanej z nową władzą.

O Polsce Ludowej, tym razem w kontekście międzynarodowym, traktuje również rozprawa Filipa Urbańskiego, prezentująca stanowisko Warszawy wobec konfliktu w Biafrze.

Tom zamyka tekst poświęcony, paradoksalnie, idei pokoju w nauczaniu papieża Jana Pawła II, pióra Michała Owczarka.

* * *

Niniejsza publikacja stanowi pokłosie XXVI Ogólnopolskiego Zjazdu Historyków Studentów¹, który odbył się w Łodzi w dniach 17–21 kwietnia 2018 r. Korzystając z okazji, chciałbym jeszcze raz podziękować wszystkim,

¹ Ukazał się również drugi tom zawierający prace uczestników Zjazdu: *Studia z historii gospodarczej, kulturowej i społecznej oraz nauk pomocniczych historii*, red. P. Budzyński, M. Dawczyk, K. Gryglewski, M. Owczarek, M. Ziółkowski, Łódź 2019.

k którzy przyczynili się do sukcesu tego wydarzenia: członkom i opiekunom Komitetu Organizacyjnego i Studenckiego Koła Naukowego Historyków UŁ, władzom Rektorskim i Dziekańskim, partnerom, patronom i sponsorom², dyrekcji i kadrze naukowej Instytutu Historii UŁ, wykładowcom spoza uczelni, studentom Politechniki Łódzkiej działającym w SKN Designer oraz *last but not least* wszystkim przybyłym gościom.

Tom, który trzymają Państwo w rękach, to już dwudziesta publikacja w ramach serii wydawniczej „Vade Nobiscum”³ zainicjowanej na fali sukcesu XV OZHS, który odbył się w Łodzi w 2007 r. Wiele zmieniło się przez ten czas w polskim życiu akademickim, jednak pęd studentów do prowadzenia własnych badań i dzielenia się ich wynikami pozostał niezmienny. Choć ich rezultaty są zróżnicowane, zarówno dziewiętnaście dotychczasowych to-mów niniejszej serii, jak i ponad trzysta referatów wygłoszonych w trakcie XXVI OZHS pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość polskiej histo-riografii. Tą też myślą chciałbym zakończyć, jednocześnie życząc Państwu przyjemnej i pożytecznej lektury.



² Pełna lista tych instytucji znajduje się w: „Kurier Instytutu Historii” (*Biuletyn Zjazdowy XXVI OZHS*) 2018, nr 4 (109), s. 103–105, http://sknh.uni.lodz.pl/kih/Biuletyn_zjazdowy.pdf, dostęp: 25.06.2019.

³ Wszystkie tomy dostępne są na stronie internetowej SKNH UŁ: <http://sknh.uni.lodz.pl/podstrony/vade.html>, dostęp: 20.06.2019.